

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W OPARCIU O PROGRAM *NOWE Słowa na start* M. Derlukiewicz

KLASA VII

Ze względu na to, iż program zezwala nauczycielowi na wielowariantowość doboru treści programowych zawartych w wymaganiach dla poszczególnych klas, termin ich realizacji wybiera nauczyciel uczący w danej klasie.

Dział nauczania		POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY	
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Kształcenie kulturowo – literackie	czytanie	Umie czytać płynnie z przygotowaniem.	Czyta z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych i intonacji.	Potrafi samodzielnie zinterpretować głosowo tekst.	Płynnie czyta głośno bez przygotowania, w sposób wyrazisty artykulacyjnie, przejrzysty intencjonalnie.
	czytanie ze zrozumieniem	Przy pomocy nauczyciela odczytuje informacje zawarte w przekazach werbalnych i niewerbalnych.	Rozumie symbole występujące w instrukcjach, schematach, diagramach, mapach określa wartości estetyczne tekstów, problematykę egzystencjalną.	Odpowiednio dopasowuje symbole do przekazu, układa pytania.	Samodzielnie odczytuje informacje zawarte w przekazach niewerbalnych i werbalnych.
		Odpowiada na pytania na podstawie krótkiego tekstu: wymienia, wylicza, nazywa, identyfikuje.	Wyszukuje potrzebne informacje: streszcza, wyjaśnia, cytuje.	Podejmuje próby analizy tekstu: porównuje, klasyfikuje, wnioskuje, charakteryzuje, określa, argumentuje.	Analizuje przeczytany tekst: wnioskuje, porównuje, klasyfikuje, ocenia, uzasadnia, przewiduje, argumentuje.
	lektura	Zna dłuższe teksty literackie we fragmentach. Wskazuje elementy świata przedstawionego.	Wypowiada się na tematy związane z przeczytaną lekturą. Rozróżnia pojęcia związane z tekstem literackim i rozumie je. Rozpoznaje w tekście literackim neologizm, archaizm, zdrobnienie, zgrubienie i określa ich funkcję.	Zna omawiane teksty w całości. Potrafi sformułować opinię dotyczącą lektury. Rozpoznaje w tekście literackim symbol, alegorię, eufemizm. Rozróżnia pojęcia: realny, fikcyjny, fantastyczny, fabularny, niefabularny.	Samodzielnie referuje problematykę omawianych utworów. Odczytuje w tekście symbol, alegorię, eufemizm i określa funkcję. Dokonuje oceny postępowania bohaterów, przebiegu zdarzeń itp.

	poetyka	Odróżnia prozę od wiersza Podaje podstawowe wyznaczniki wiersza i prozy. Wskazuje poznane w kl. IV-VI środki stylistyczne.	Rozróżnia: narratora w gatunku mieszanym, postać mówiącą, autora. Opisuje porządek przestrzenny w wierszu: wers, strofa, rym, rytm, rozpoznaje wiersz biały. Wyszukuje środki stylistyczne. Rozróżnia ujęcie dosłowne od metaforycznego.	Wskazuje i nazywa poznane środki poetyckie w wierszu. Rozpoznaje i nazywa rodzaje rymów i wiersza.	Wyjaśnia sens metafory Określa funkcję środków stylistycznych w utworze.
	rodzaje i gatunki literackie	Potrafi rozróżnić teksty należące do trzech rodzajów literackich.	Rozumie pojęcia: epika, liryka, dramat. Potrafi podać cechy charakterystyczne dla danego rodzaju literackiego.	Wskazuje przynależność rodzajową danego utworu literackiego. Posługuje się pojęciami związanymi z poszczególnymi rodzajami literackimi.	Samodzielnie podaje przykłady utworów należących do poszczególnych rodzajów literackich . Świadomie posługuje się poznanymi pojęciami.
		Wymienia gatunki należące do poszczególnych rodzajów literackich- opowiadanie, nowelę powieść, baśń, bajkę, mit, legendę, fraszkę, pieśń, satyrę, balladę, sonet, przypowieść, tragedię, komedię, dramat romantyczny.	Rozróżnia gatunki literackie poznane w klasach poprzednich i w klasie siódmej, potrafi nazwać gatunki (w tym mieszane).	Potrafi zaklasyfikować tekst do danego gatunku. Podaje cechy danego utworu.	Bez błędnie potrafi zaklasyfikować tekst do określonego gatunku, podając cechy.
	wiedza o kulturze	Odróżnia specyfikę różnych tekstów kulturowych niewerbalnych-obraz grafika, rzeźba, fotografia.	Przy pomocy nauczyciela zauważa specyfikę kompozycyjną różnych tekstów kultury. Zna pojęcia związane z różnymi przekazami kultury.	Samodzielnie zauważa specyfikę różnych tekstów kultury. Podejmuje próby interpretacji różnych tekstów kultury.	Ogarnia całość przekazów kulturowych, zauważa relacje między detalami. Interpretuje różne przekazy kulturowe.
Kształcenie językowe	formy wypowiedzi	Podejmuje próby zredagowania opisu(sytuacji, przeżyć wewnętrznych, dzieła sztuki) rozprawki, charakterystyki postaci rzeczywistej i fikcyjnej, recenzji, wywiadu prezentacji.	W miarę samodzielnie redaguje poszczególne formy wypowiedzi.	Samodzielnie redaguje poszczególne formy wypowiedzi, stosując odpowiednią do danej formy kompozycję i układ graficzny.	Samodzielnie redaguje poszczególne formy wypowiedzi, rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych, funkcjonalnie wykorzystuje środki językowe.

komunikacja	Postępuje się językiem czynnym ze świadomością celu: pyta, oznajmia, poleca, prosi, odmawia, zaprasza, itp.	Potrafi nadać wypowiedzi specyficzny styl: oficjalny, prywatny, żartobliwy w zależności od adresata i sytuacji.	Zajmuje własne stanowisko w rozmowie, umie zabrać głos w dyskusji- postępuje się rzeczowymi argumentami.	Wspiera wypowiedzi informacją : prasową, z lektury, cytuje itp.
	Odróżnia język pisany od mówionego.	Zna pojęcia: <i>mowa zależna</i> i <i>mowa niezależna</i> .	Przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie.	Zapisuje poprawnie mowę zależną i niezależną.
wypowiedzenie	Rozpoznaje wypowiedzenie. Określa rodzaj zdania ze względu na cel wypowiedzi i liczbę orzeczeń.) Zna części zdania. Zna rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie. Rozpoznaje wypowiedzenie wielokrotnie złożone.	Nazywa wypowiedzenia. Odróżnia rodzaj orzeczenia i podmiotu. Nazywa określenia podmiotu i orzeczenia: Omawia sposób wyrażania podmiotu i orzeczenia.	Stosuje różne rodzaje wypowiedzeń. Przekształca wypowiedzenia.	Stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, rozumie jego funkcję, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie.
części mowy	Rozpoznaje poznane wcześniej części mowy. Określa podstawowe formy gramatyczne odmiennych części mowy.	Rozpoznaje w tekście poznane części mowy, nazywa strony czasownika, odróżnia imiesłowy.	Określa formy odmiennych części mowy, tworzy je, stosuje w zdaniach. Rozróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, nazywa rodzaje imiesłowów	Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, wie, jaką pełnią funkcję w zdaniu. Rozumie zasady tworzenia i odmiany imiesłowów..
Słotwórstwo	Zestawia pary wyrazów: podstawowy, pochodny. Tworzy wyraz na podstawie definicji słotwórczej. Tworzy rodzinę wyrazów od danego słowa.	W rodzinie wyrazów wyróżnia rdzeń, rdzenie oboczne, zna pojęcia: wyrazy złożone, skróty, skrótowce.	Tworzy kilka wyrazów od pochodnych będących różnymi częściami mowy. Wyjaśnia pisownię wyrazów poprzez odwołanie się do wiadomości ze słotwórstwa.	Wyjaśnia znaczenie wyrazu poprzez analizę słotwórczą. Odczytuje skróty i skrótowce.
fonetyka	Zna podstawowe pojęcia z fonetyki(litera, głoska, samogłoska, spółgłoska), wie jaką jest funkcja samogłosek.	Dokonuje podziału głosek. Wie, co to są upodobnienia i uproszczenia fonetyczne.	Wskazuje upodobnienia i nazywa ich rodzaj. Poprawnie wymawia uproszczenia..	Zna i poprawnie stosuje pojęcia /zasady z fonetyki.
ortografia i interpunkcja	Pisze ze słuchu, stara się stosować poznane zasady	Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznawane na lekcjach, stara się je stosować	Stosuje zasady poznane na lekcjach	Zna i poprawnie stosuje zasady poznane na lekcjach

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na ocenę dopuszczającą w wymaganiach edukacyjnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który **spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz** co najmniej **dwa spośród poniższych warunków:**

- Posiada rozszerzoną wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania w danej klasie.
- Wypowiedzi ustne oraz pisemne są bezbłędne i cechują się dojrzałością myślenia.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych
lub otrzymał zaświadczenie z tytułem laureata Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:

Podstawa oceny	Waga oceny
Sprawdziany - prace pisemne, testy; Zadania klasowe - wypracowania	4 - 5 w zależności od zakresu materiału i trudności zadań
Konkursy przedmiotowe (tematyczne, wiedzowe oraz organizowane przez MKO)	3
Dyktanda, pisanie z pamięci Kartkówki Zadania domowe (dłuższe wypowiedzi pisemne - wypracowania)	2 - 3 w zależności od zakresu materiału i trudności zadań
Zadania praktyczne (inscenizacja, recytacja, prezentacja, realizacja projektu, praca w grupach, prace plastyczno - literackie) Notatki w zeszycie, prowadzenie zeszytu, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń Odpowiedzi ustne, aktywność ucznia (przygotowanie do lekcji, zainteresowanie tematem, udział w dyskusji, kreatywność na lekcji, udział w konkursach literackich, recytatorskich)	1

Uwagi:

Sprawdziany, prace pisemne oceniane w skali punktowej przeliczane są na ocenę według zasad:

do 29% punktów - niedostateczny

30% - 50% punktów – dopuszczający

51% - 70% punktów – dostateczny

71% - 90% punktów – dobry

91% - 99% punktów – bardzo dobry

100% punktów i więcej – celujący

W dokumentowaniu oceniania bieżącego dopuszcza się stawianie znaków „+” i „-”:

1) znak „+” przy ocenie bieżącej może postawić nauczyciel, jeżeli uczeń opanował w pełni wiadomości, umiejętności opisane w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę, nie osiągając jednocześnie wymagań do oceny o jeden stopień wyższej.

2) znak „-”, jeżeli uczeń posiada niewielkie braki w wiadomościach, umiejętnościach opisanych w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę.

Aktywność oceniana jest przy pomocy „+ i – ‘, które są przeliczane na oceny lub bezpośrednio stopniem